

İYİ TARIM UYGULAMALARI VE EUREPGAP

Prof.Dr. Emine Olhan
Ankara Üniversitesi
Ziraat Fakültesi
Tarım Ekonomisi Bölümü

TARIMDA DEĞİŞİM

Dünyada 1970li Yıllarda

- Tüketicilerin Bilinçlenmesi,
- 1990lı Yıllarda Gıda Kökenli Hastalıkların Artması
- Güvenilir Gıdalara Talebin Artması,
Dikkatleri Tarımsal Üretim Sürecine Çekmiştir.

Bu gelişmeler sürdürülebilir tarım kapsamında

İYİ TARIM UYGULAMALARI 'nı

Gündeme Gelmiştir.

Yeni Gıda politikasının Stratejileri

- Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesinin (EFSA) Kurulması
- Gıda Mevzuatının Çiftlikten Sofraya Yaklaşımı Çerçevesinde Yapılması
- Yem ve Gıda Alanında faaliyet Gösteren Kişilerin Gıda Güvenliğinden Öncelikli Sorumlu Tutulmaları
- Bu alanda faaliyet Gösteren Üreticilerin **HACCP** Sistemini uygulamaları Zorunlu Tutulmuştur.

Yeni gıda güvenliği politikasının temellerini oluşturacak olan; bilimsel tavsiyelerde bulunma, gerekli verilerin toplanması ve analizi, kontrol ve ortaya çıkan riskler konusunda tüketicinin bilgilendirilmesi işlevlerini AB düzeyinde yerine getirecek olan bağımsız bir kurumdur.

ÇİFTLİKTEKİ SOFRAYA

- Yem üretimi,
- Temel maddelerin üretimi,
- Gıda maddelerinin işlenmesi, depolama, taşıma ve
- Perekende satış dahil olmak üzere gıda üretim zincirinde faaliyet gösteren tüm sektörlerin gıda güvenliği kriterlerine uyumlu hareket etmeleri, böylece **zincirin başından sonuna gıda güvenliği ve kalitesinin güvence altına alınmasıdır.**

NEDEN İYİ TARIM UYGULAMALARI

Gıda maddelerinin güvenliğine ilişkin sorunlar, insanlığı alternatif tarım teknikleri anlayışına yöneltmiştir.(1997 ABD’de içeride üretilen ve ithal edilen yaş meyve ve sebzenin güvenilirliğini garanti altına almak amacıyla başlatılmıştır)

Tarımsal üretimde

- çevreye duyarlı,
- asgari hijyen standartlarını karşılayan,
- kayıt sistemi olan güvenli gıdaların tüketiciye ulaştırılması ile ilgili tüm işlemler **iyi tarım uygulamaları** olarak tanımlanmıştır.

İYİ TARIM UYGULAMALARI

Amaç:

- *Çevre, İnsan ve Hayvan sağlığına Zarar Vermeyen Tarımsal üretim
- *Doğal kaynakların Korunması,
- *Tarımda İzlenebilirlik ve Sürdürülebilirlik
- *Gıda Güvenliğinin Sağlanmasıdır.

İYİ TARIM YGULAMALARI

İTU bir çok kuruluş ve ülkede ele alınmış ve uygulamada bazı farklılıklar olmasına rağmen temel felsefe aynıdır.

Bu da;

**TARIMSAL ÜRETİM SÜRECİNDE
ÇEVREYE VERİLEBİLECEK
ZARARIN MİNİMUM SEVİYEYE
İNDİRİLMESİDİR.**

İYİ TARIM UYGULAMALARI

İTU'nın Uygulanabilirliği Ülkelerin Gelişmişlik Düzeyi ve Tarımsal Altyapıları ile ilgilidir.

İTU Konusunda En Kapsamlı Uygulama EUREPGAP Dökümanıdır.

EUREPGAP NEDİR ?

EUREP : AVRUPA PERAKENDECİ ÜRÜN ÇALIŞMA GRUBU

GAP : İYİ TARIM UYGULAMALARI

OLUŞUM: AVRUPALI LİDER 14 GIDA PERAKENDECİSİ EUREPGAP PROTOKOLU OLUŞTURDULAR (Kasım-1999)

AMAÇ : TARIMSAL KİMYASALLARIN KULLANIMINI AZALTMAK
ÜRETİCİLERDEN KALİTELİ ÜRÜN TALEP ETMEK
KABUL EDİLEBİLİR MİNİMUM STANDARTLARI SAĞLAMAK

KAPSAM : YAŞ MEYVE VE SEBZE, KESME ÇİÇEK, KAHVE, HAYVAN YEM.

YÖNTEM : ÜRETİCİDEN TÜKETİCİYE KADAR KAYIT VE SERTİFİKASYON
(50 ÜLKEDE 65 SERTİFİKASYON KURULUŞU VAR)
EUREPGAP KOMİTESİ, SERTİFİKA İÇİN YETKİ VERİR
(EN 45011/ISO guide 65 AKREDİTASYONU)

ÜYELER : ÜRETİCİLER, TEDARİKÇİLER VE PERAKENDECİLER

HACCP

Amaç:

Üretimden satışı kadar olan sürecin her aşamasında gıda güvenliği risklerini tanımlama ve kontrol etme esasına dayalı temel hijyenik prensipleri kurmaktır (Kalite güvence sistemidir)

HACCP

- Mikrobiyolojik (küf,bakteri vb)
- Kimyasal (ilaç kalıntıları, ağır metaller vb)
- Fiziksel (cam parçası,metal parçası, saç vb)
risklerin ortadan kaldırılması hedeflenir

EUREPGAP Sertifikalı bir ürünün;

- *İnsan sağlığına zararlı kimyasal, mikrobiyolojik, fiziksel kalıntılar içermediği
 - *Çevreyi kirletmeden ve doğal dengeye zarar vermeden üretildiği
 - *Üretim sırasında üretimle ilgili insanların ve diğer canlıların refahının olumsuz olarak etkilenmediği
 - *Üretim sırasında hem tüketicinin bulunduğu ülkenin hem de ürünün yetiştirildiği ülkenin tarımsal mevzuatına uygun işlemler yapıldığı
- SERTİFİKALANDIRILMIŞTIR**

EUREPGAP in Kapsadığı Standartlar

- **Teknik standartlar** (zararlılarla mücadelede kullanılan kimyasalların min.)
- **Hijyenik standartlar** (hasat edilen üründe hiç bir kimyasal, fiziksel yada mikrobiyolojik bulaşmanın olmaması)
- **Çalışma ortamı standartları** (çalışanların suistimallerinin önlenmesi ve geriye dönük izlenebilirlik)

NE YAPILMAK İSTENİYOR ?

“İŞLETMEDEN SOFRAYA”

“ÜRETİCİDEN TÜKETİCİYE”

GÜVENLİ GIDA SAĞLAMA

ULUSAL POLİTİKALARI BUNA GÖRE DÜZENLEME

AB, TÜRK TARIMI İÇİN NEDEN ÖNEMLİ ?

A. HEDEF PAZAR

40 MİLYON TON
ÜRETİM
11 MİLYON TON
MEYVE
29 MİLYON TON
SEBZE

TOPLAM
2 MİLYAR \$

B. TAM ÜYELİK VE OTP'NA UYUM

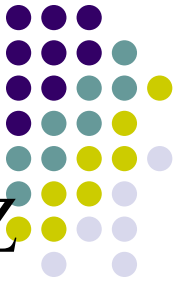
SONUÇ

TÜRKİYE TARIMININ YAPISAL SORUNLARI
EUREPGAP'IN YAYGINLAŞMASINI
SINIRLAMAKTADIR.

- İşletmeler küçük,
- İşletme arazisi parçalı,
- Sermaye yetersizliği,
- Kimyasal kullanımı izlenememekte,
- Örgütlenme zayıf, bilgilendirme yetersiz,
- Kayıt tutma alışkanlığı yok

SONUÇ

- YAYGINLAŞMA ZOR ANCAK İMKANSIZ DEĞİL
- Küreselleşen pazarda firma ölçeğinde rekabet **tüketici taleplerinin karşılanması** ile mümkündür.
- İhracatımızın yarısını gerçekleştirdiğimiz AB pazarındaki payımızı korumak ve Pazar payımızı daha da artırmak için İTU ve EUREPGAP'ı Türk tarımında yaygınlaştırmalıyız.